Column: Merkel blijft als enige over

Wulff is niet de eerste die sneuvelt rondom kanselier

Columns - 17 februari 2012

Nu Christian Wulff is afgetreden rijst de ster van Angela Merkel tot nog grotere hoogten. Zij is de officieuze president van de Bondsrepubliek. Maar zij heeft wel wat uit te leggen. Wulff is de zoveelste politicus uit haar omgeving die struikelt.

Merkels politiek van afwachten en op het laatste moment beslissen leidt tot grote personele problemen. Vooral de opeenvolgende coalitiepartners SPD en FDP hebben dat ondervonden. Beide partijen raakten hopeloos verdeeld met haar aan het roer.

De politiek van Angela Merkel lijkt sterk op die van oud-kanselier Helmut Kohl. Kohl stond erom bekend zich het liefst buiten conflicten te houden om op het laatste moment, als het niet anders meer kon hard in te grijpen.

Ook Merkel staat erom bekend zich pas laat te melden bij heikele kwesties. Dat doet ze niet alleen in Duitsland zelf, maar ook in Europa. Tijdens de vergaderingen in de Europese Raad heeft zij niet het hoogste woord, waardoor wat ze zegt extra kracht heeft. Deze lijn heeft haar zelf geen windeieren gelegd; ze blijft geliefd bij de Duitse kiezer. Maar haar omgeving heeft sterk te lijden onder haar beleid.

Het zijn vooral de opeenvolgende coalitiepartners die hieronder te lijden hebben. Zij raken hopeloos verstrikt in onderlinge debatten. Dat was zo in de grote coalitie met de SPD en dat is zo in de huidige zwart-gele coalitie met de FDP.

Dramatisch was de val van SPD-partijvoorzitter Kurt Beck in 2008, die aanstuurde op een linksere koers van de partij, maar struikelde over het pragmatische beleid van de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken Frank-Walter Steinmeier. En er ging een hoop gesteggel aan vooraf.

Even dramatisch was het aftreden vorig jaar van Guido Westerwelle als partijvoorzitter van de FDP, hopeloos verstrikt geraakt in loos gebleken beloftes over belastingverlaging en in zijn eigen buitenlands beleid. En daar bleef het niet bij: ook de talentvolle partijsecretaris Christian Lindner moest plaatsmaken voor een onbekende, waardoor de partij nauwelijks een gezicht meer heeft.

Welke partij wil nog regeren met de CDU, die op het oog oppermachtig blijft door een verdeel- en heerspolitiek. De SPD heeft met het oog op de macht van Merkel besloten nog niemand te kandideren voor het bondskanselierschap.

Maar ook in eigen gelederen gaat het op het personele vlak vaak niet goed. Haar politiek van afwachten had fatale gevolgen voor de politieke ster Karl-Theodor zu Guttenberg, die achtervolgd werd door beschuldigingen van plagiaat. Haar beoogde kandidaat als president van de Europese Centrale bank Axel Weber bedankte zelf voor de eer, omdat hij zich niet kon vinden in het beleid van de bank, noch van de Europese regeringsleiders. En nu is het de beurt aan Wulff, die struikelt over bonnetjes en relaties.

Het lukt Merkel niet goed om mensen op de juiste posities te krijgen en te houden. Dat is het meest zichtbaar in de Europese Unie, waar geen Duitser op de belangrijkste posten te vinden is. Maar juist hier blijkt dat Merkel dat helemaal niet nodig heeft. Er wordt toch wel naar haar geluisterd.

Drs. Hanco Jürgens is wetenschappelijk medewerker van het Duitsland Instituut Amsterdam.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: https://duitslandinstituut.nl/artikel/2636/column-merkel-blijft-als-enige-over